

Jämställdhetsperspektiv inom ekonomiskt bistånd

Anette Agenmark och Samira Aqil

2019-01-31

Uppdrag från regeringen

- Kartlägga och analysera jämställdhetsperspektivet inom verksamheter med ekonomiskt bistånd
 - jämställdhet mellan kvinnor och män i egenskap av biståndssökande
- Stödja den nationella strategin att bekämpa mäns våld mot kvinnor
- Med utgångspunkt i analysen ta fram och sprida behovsanpassat stöd till kommunerna

Kort om ekonomiskt bistånd

- Samhällets yttersta skyddsnät - behovet inte kan tillgodoses på något annat sätt
- Ca 215 000 hushåll / 410 000 individer 2017
- Behovsprövat på hushållsnivå – gemensamt ansvar för hushållets ekonomi
- Att leva på försörjningsstöd innebär en låg ekonomisk standard - utsatt ekonomisk situation

Vad kan jämställdhet inom ekonomiskt bistånd innebära?

- Kvinnor och män som ansöker om ekonomiskt bistånd blir bemötta och bedömda på lika villkor
- Stöd och insatser som erbjuds utgår utifrån kvinnors och mäns individuella förutsättningar
- Det finns arbetssätt och rutiner för att upptäcka kvinnors våldsutsatthet och erbjuda relevanta stödinsatser

Övergripande från kartläggningen

- Strukturerat jämställdhetsarbete och systematiska verksamhetsuppföljningar förekommer i liten omfattning
- Stereotypa föreställningar kring könsroller
- Särskilt utsatta grupper - utrikesfödda kvinnor, ensamstående kvinnor med barn och föräldralediga kvinnor
- Arbetsätt och rutiner för våldsutsatta finns i hög grad
- Stort intresse att utveckla jämställdhetsarbetet

Stereotypa föreställningar kring könsroller

- Stereotypa förhållningssätt till kön kan prägla samtal, utredningar, bedömningar och insatser

Exempel som lyfts fram:

- Mer fokus på arbete i samtal med män och mer fokus på hälsa och familjesituationen i samtal med kvinnor
- Insatserna som ges till kvinnor respektive män ger inte alltid samma förutsättningar att komma ut i arbetslivet

Förebygga och bekämpa våld mot kvinnor

- Kvinnliga biståndsmottagare är överrepresenterade när det gäller att vara utsatt för våld
- Frågor om våldsutsatthet ställs i relativt hög grad till nya biståndsmottagare. Kvinnor med långvarigt bistånd behöver dock uppmärksammas mer upprepat
- Satsningar görs på utbildning om våld i nära relationer men mer kunskap om ekonomiskt- och hedersrelaterat våld och förtyck behövs

Socialstyrelsens stöd till kommunerna

- Ett tema om jämställdhet och ekonomiskt bistånd lanserades på Kunskapsguiden.se i december 2018
- Jämställdhetsperspektivet ska förtydligas i Handboken för ekonomiskt bistånd
- Indikatorer utvecklas inom Öppna jämförelser för att följa och stimulera verksamhetsutvecklingen gällande jämställdhet inom ekonomiskt bistånd.

Jämställdhet inom ekonomiskt bistånd

Jämställdhet inom verksamheten med ekonomiskt bistånd handlar bland annat om att uppmärksamma hur kvinnor och mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd ska bli bemötta och bedömda på lika villkor och det stöd och de insatser som socialtjänsten erbjuder ska vara utformade utifrån individens behov, oavsett kön. Temat ger en samlad bild av vad det innebär att ha ett jämställdhetsperspektiv när man arbetar med ekonomiskt bistånd.

[Jämställdhetsperspektiv inom ekonomiskt bistånd](#)

[Särskilt utsatta grupper](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Bemöta, utreda och bedöma individuella behov](#)

[Verksamhetsuppföljning – för utveckling](#)

[Exempel på arbetssätt och erfarenheter](#)

Jämställ

Jämställ. nu

Webbplatsen samlar fakta om jämställdhet, praktiska exempel och

konkreta verktyg för jämställdhetsarbete från flera myndigheter och andra aktörer. Jämställ.nu är en samverkanssatsning mellan Jämställdhetsmyndigheten, Nationella sekretariatet för genusforskning, länsstyrelserna, Svenska ESF-rådet, Sveriges Kommuner och Landsting samt Vinnova.

[Jämställ.nu](#)

Kartläggning av socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv

SEK

Kartläggning av socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv
Socialstyrelsens kartläggning visar bland annat kommunernas behov av stöd i arbetet med att utveckla arbetsmetoder och insatser ur ett jämställdhetsperspektiv.

[Kartläggning – arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv](#)

Utgiven av:

I samverkan med:

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

STATENS BEREDNING FÖR MEDICINSK OCH SOCIAL UTVÄRDERING

Folkhälsomyndigheten

Sveriges Kommuner och Landsting

LÄKEMEDELSVERKET
MEDICAL PRODUCTS AGENCY

TLV
TANDVÅRDS- OCH
LÄKEMEDELFÖRMÅNDSVERKET

Exempel på hur man kan arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv

- Tillhandahålla flera alternativ vid utbetalningen av bistånd
- Synliggöra både kvinnan och mannen i hushållet och säkerställa att båda får samma information
- Betona delaktighet och gemensamt ansvar för ekonomin och för hem och familj för både kvinnan och mannen.
- Föra separata samtal med kvinnan respektive mannen för individuell planering och för att kunna fråga om våldsutsatthet.
- Använda standardiserade frågor - strukturerat stöd för bedömningen

Framgångsfaktorer för att utveckla arbetet med jämställdhet

- Ledningen på alla nivåer är engagerad i förändringsarbetet och det finns ett tydligt uppdrag
- Gå till sig själv - undersöka det egna förhållningssättet...
- Introduktion och utbildning där jämställdhet lyfts fram
- Utgå från faktaunderlag - använd könsuppdelad statistik och bryt ned den. Hur ser det ut hos oss? Jämna ut eventuella omotiverade skillnader
- Implementering - återkommande punkt på möten, särskilt utsedd ansvarig, checklistor. Tålamod...
- Börja i liten skala

Tack för
uppmärksamheten!

Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se

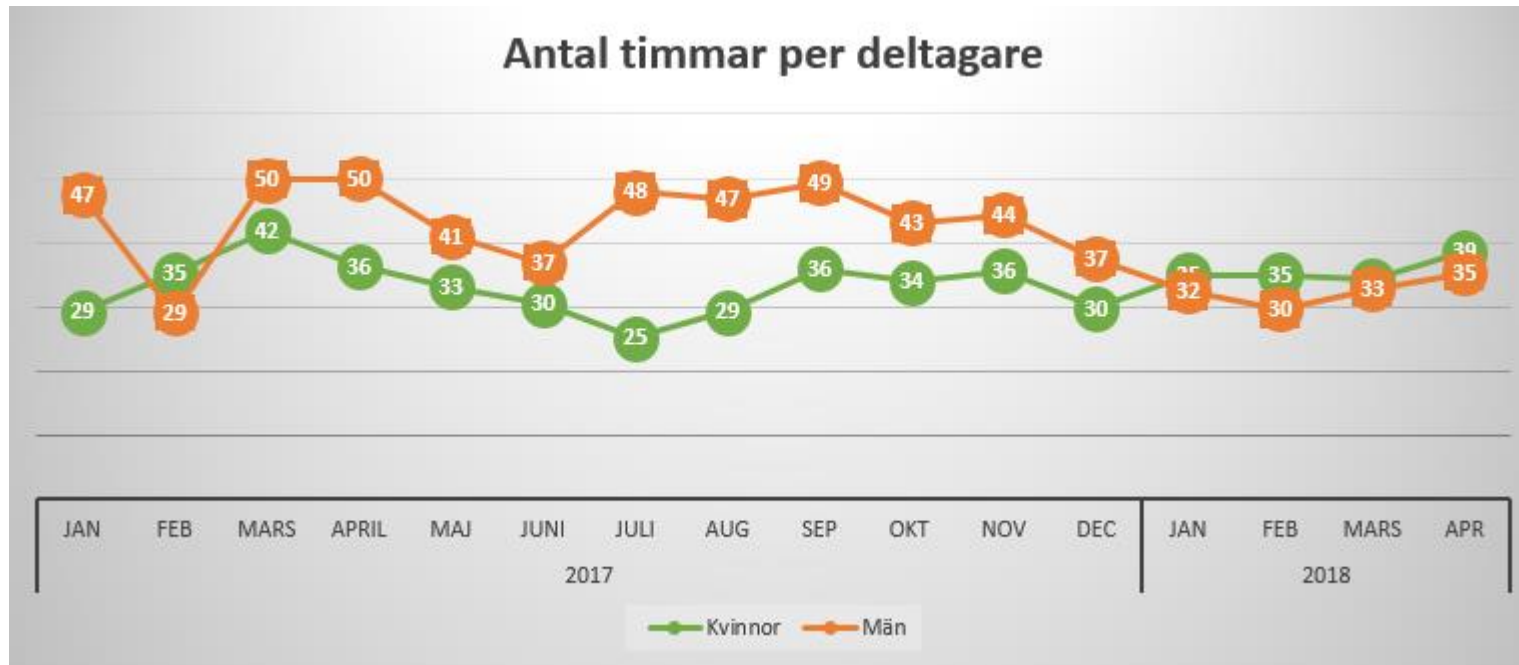
Om Hela familjen 2.0

- Riktat sig till vuxna i barnfamiljer som uppburit försörjningsstöd i minst 24 månader.
- Utvecklar metod för att mäta förflyttning mot självförsörjning.
- Samverkan med arbetsmarknadsavdelningen.
- Projektmålen uppfyllda i maj 2018.
- Kommer implementeras i ordinarie verksamhet.

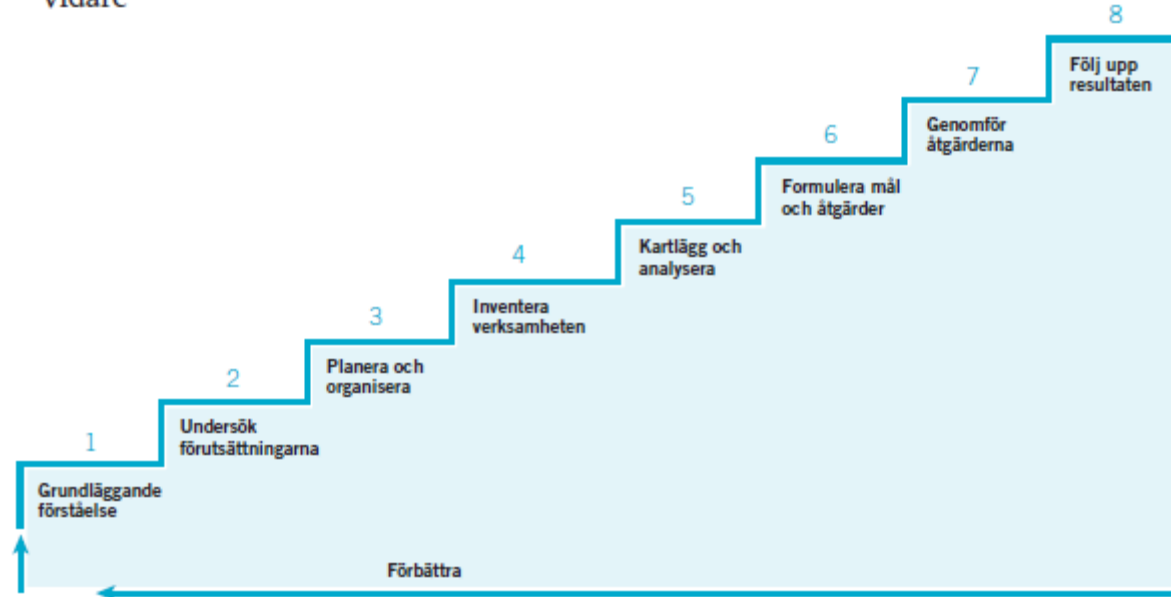
Varför jämställdhet?

- Likvärdig service till alla Malmöbor, oavsett kön.
- Fler i självförsörjning.

Trappan i jämstödsspraktikan

vidare

Trappan – En helhetsbild av alla delar som bör ingå i ett systematiskt och kontinuerligt arbete för jämställdhetsintegrering.

Oavsett kön...

...ställer jag likvärdiga krav på klienten!

- *deltagande i aktiviteter* • *aktivt arbetssökande*
- *frånvaro*

...tar jag likvärdiga hänsyn till fysisk/psykisk ohälsa!

- *anpassad planering* • *planering med sjukvården följs upp* • *likvärdiga krav på sjukintyg/ dokumenterad ohälsa*

...erbjuder jag klienten samma insatser!

- *deltagande i aktiviteter* • *utbildningar/ informationsinsatser*

...har jag likvärdiga förväntningar på hur föräldrar tar ansvar för barn och obetalt hem- och omsorgsarbete!

- *planering av föräldraledighet* • *vem som tar ut VAB-dagar* • *ansvar för hemmet*

...är jag uppmärksam på om det förekommer våld i en nära relation!

- *blåmärken* • *många korta frånvarotillfällen* • *fysiska symptom* • *en av parterna kommer inte till tals i samtal* • *en klient verkar rädd för sin partner*

[komin.malmo.se/
jamstallidhet](http://komin.malmo.se/jamstallidhet)

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Malmö stad

Malmö stad

”Tänk så fånigt om vi sitter och tror att klienterna är ojämställda – och de tänker att socialsekreterarna är det. Och ingen vågar eller orkar föra saken på tal...”

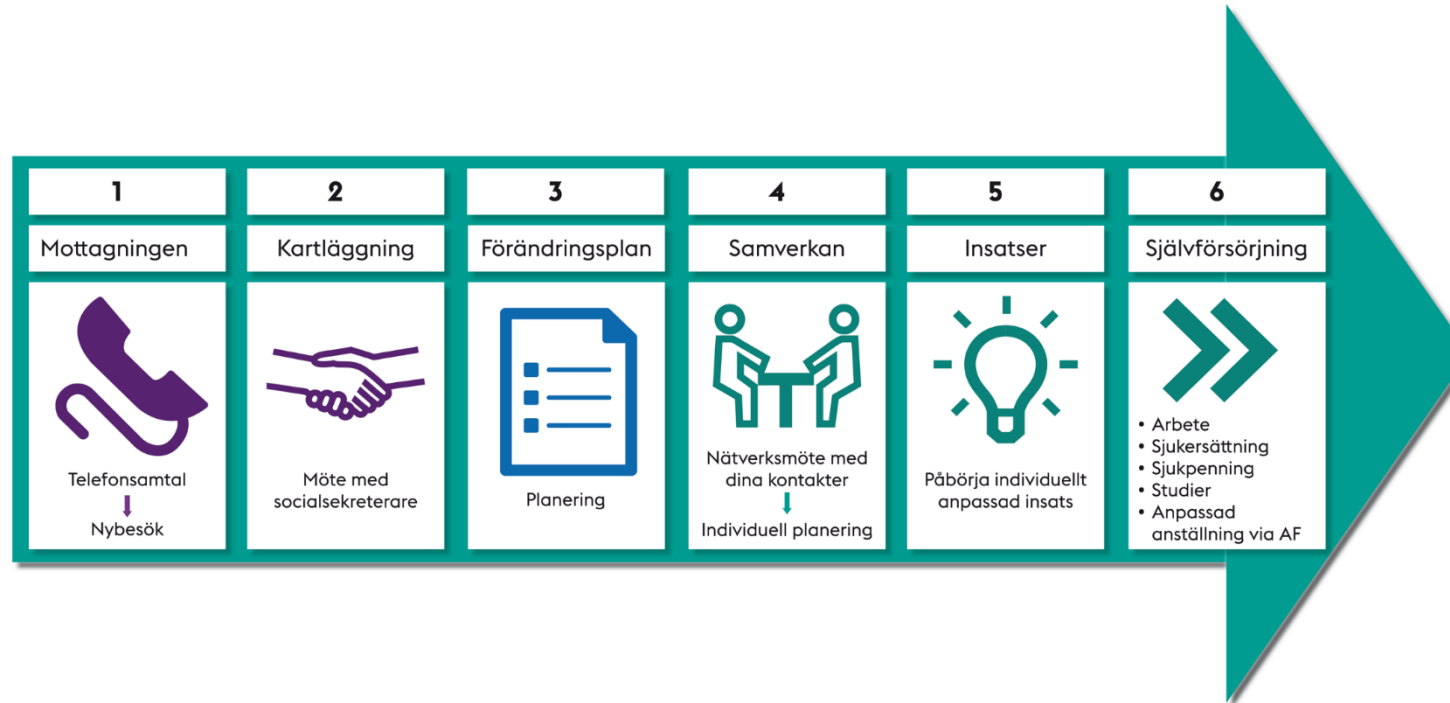
Ekonomiskt bistånd på lika villkor för kvinnor och män

Enskede – Årsta – Vantörs Stadsdelsförvaltningen

Övergripande inriktning

- Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv

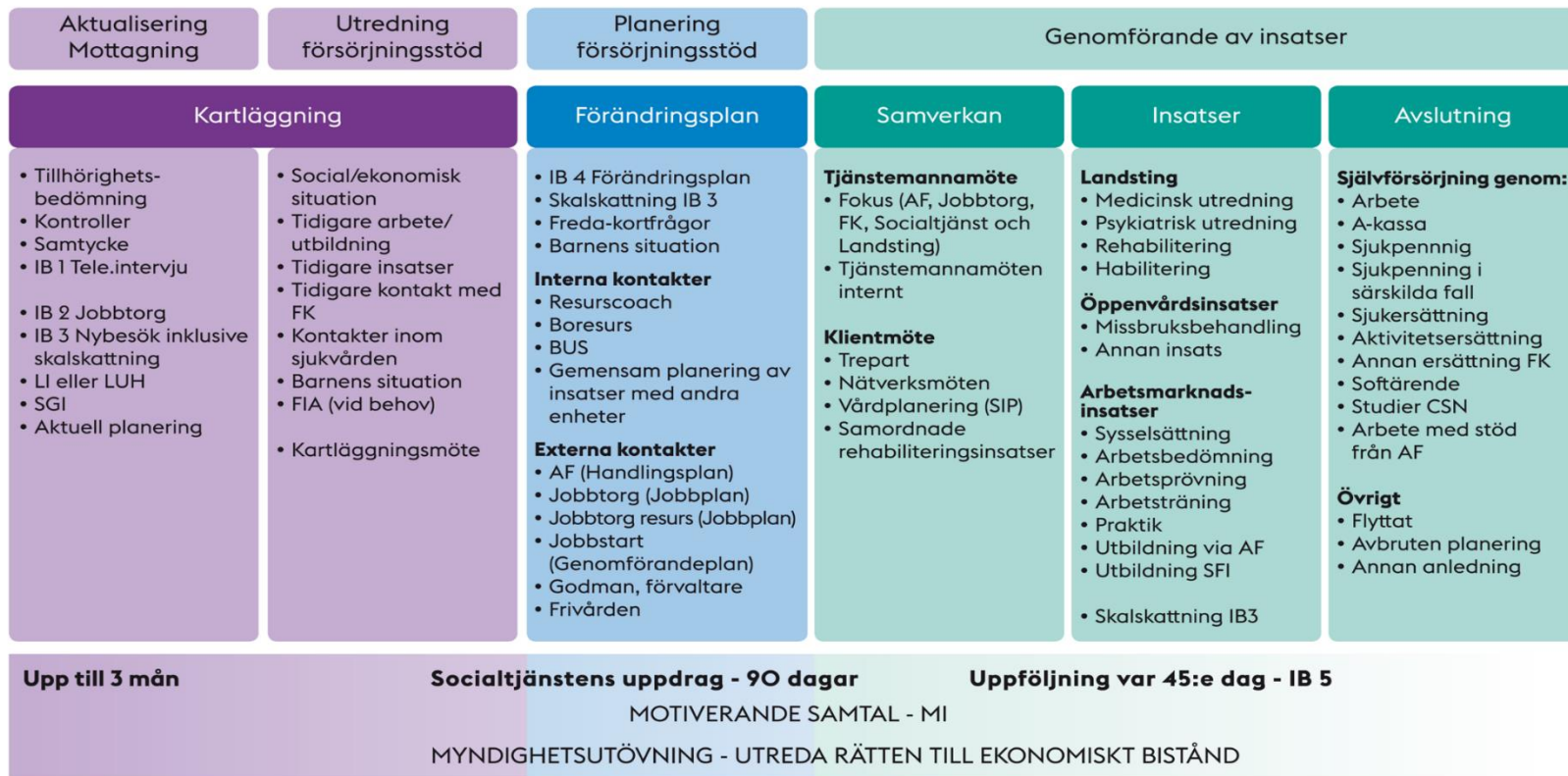
Vägen till självförsörjning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Globenmodellen - Ekonomiskt bistånd

Enskede-Årsta-Vantörers stadsdelsförvaltning, okt 2017

Enskede-Årsta-Vantörers stadsdelsförvaltning

Checklista för ett Jämställt bemötande

Inledning

- Var välkomnande
- Hälsa med handslag
- Använd klientens namn
- Tala om mötets syfte
- Möt klientens blick
- Använd en varm och vänlig ton
- Skapa gärna läge för leende och skratt

Under mötet

- Var engagerad
- Ge stödjande kommentarer

Avslutning

- Sammanfatta mötets innehåll
- Kom överens om nästa steg
- Avsluta med handslag, vänlighet och värme

Stockholm stads program för jämställdhet

- sju fokusområden

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra
7. Stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar

Kontakt

Annika Angerfelt enhetschef

annika.angerfelt@stockholm.se

JAM..
STÄ
LLD
HET